

بهره گیری از رویکرد طبیعت گرایی در طراحی موزه فرش تبریز

اردلان کریمی^{۱*}، امیر ریشی جقه^۲

۱- استادیار تمام وقت، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ایلخچی، ایلخچی، ایران، Ardalan_Karimi۲۰۰۳@yahoo.com

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ایلخچی، ایلخچی، ایران، Amir۱۳۶۱۲۳۶۸@gmail.com

چکیده

فرهنگ و هنر از بدو پیدایش بشر همراه زندگی بشر بوده تا بشر بدان آرام گیرد و آنچه از ذهن برون میآید را در هنرهای مختلف و در رویکردهای متفاوت به نمایش می گذارد. با پیشرفت بشر در عرصه های مختلف و علوم مختلف هنر نیز به نوبه خود دچار تغییر و تحولات شد و در نقاط مختلف زمین نژادهای بشری دست به هنرنمایی در غارها، ساختمانها و صنایع دست ساز نمودند. در این میان هنر در خاورمیانه از زمانهای باستان مهد تمدن بشری و بوجودآورنده و توسعه دهنده بشری در عرصه های مختلف از جمله هنر بود. ایران از دوران باستان بویژه بعد از ورود اسلام شاهد پیشرفت در عرصه های مختلف علمی، فرهنگی، ادبی و بالخصوص هنر و معماری بود. در کنار هنر ساختمان سازی و معماری ایجاد نقوش در کاشی کاریها، معرقکاری و... هنر فرش دستباف از شاخصه های شناخت هنر ایران زمین خصوصاً خطه آذربایجان می باشد. تبریز مهد فرش ایران با بافت و توسعه انواع فرشها در نقوش مختلف دارای فرشی در گستره و نام جهانی در نقاط مختلف جهان می باشد. بجاست این شهر باستانی دارای نمایشگاه یا موزه ای در خور شان بوده که معماری در کنار هنر شاهد نمایش هنر و معماری اصیل ایرانی و اسلامی باشد بجاست در دوره فراصنعتی و پسامدرن با رویکردی طبیعت گرایانه اقدام به مطالعه و طراحی فضاهای مورد نیاز برای مکان فوق نماییم تا علاوه بر شاخصی برای شهر تبریز در کاهش گرمایش زمین و استفاده از مصالح بومی و طبیعت دوست قدمی هر چند بسیار اندک در این امر داشته باشیم.

واژه های کلیدی: موزه، فرش، معماری طبیعت گرایی، طراحی معماری

۱- مقدمه

یکی از پدیده های قابل توجه در سالهای اخیر روند رو به رشد جهانی شدن است. کشور ما نیز به منظور گسترش صادرات غیرنفتی و حضور در بازارهای جهانی درصدد پیوستن به سازمان تجارت جهانی (WTO) برآمده و در حال حاضر عضو ناظر این سازمان است. یکی از صنایع مهمی که بدین منظور باید مورد مطالعه قرار گیرد صنعت فرش دستبافت است. شاخص توان رقابت صادراتی فرش دستبافت ۶۵ رج ابریشمی اصفهان برابر با ۰/۸۸ است و بیانگر این است که فرش دستبافت ۶۵ رج ابریشمی استان اصفهان در شرایط فعلی در بازارهای جهانی دارای توان رقابت است. شاخص مزیت نسبی نیز بر اساس هزینه واحد که همان مزیت رقابتی واقعی در شرایط رقابت آزاد شرایط بعد از پیوستن ایران به (WTO) است، برابر با ۰/۷۹ و نشان دهنده مزیت نسبی این استان در تولید فرش مذکور می باشد. (حسینی، ۱۳۹۱)

در این میان تبریز به فرش شهره عام و خاص هست. قالی تبریز یکی از انواع قالی های ایرانی است. این قالی در شهر تبریز بافته می شود. این شهر یکی از مهم ترین مراکز بافت قالی در ایران است و قالی های بافت آن از تنوع و گوناگونی بسیاری برخوردارند. تبریز، در حال حاضر از سوی «شورای جهانی صنایع دستی» به عنوان «شهر جهانی بافت فرش» انتخاب شده است. (روزنامه اطلاعات، ۱۵ مهر ۱۳۹۴)

بی شک وجود موزه به عنوان یک نهاد فرهنگی در اجتماع بسیار ضروری است فرهنگ هر جامعه یک مفهوم کلی است و تمامی ارزشها و یافته های معنوی مردمان آن جامعه را در بر می گیرد.